

КОБРИНСЬКА Наталія Іванівна (псевд. і крипт.: Н. К., Наталія з Озаркевичів, К., Заркевич О., Струтинська Анна та ін.; 08. 06. 1855, с. Белелуя, нині Снятин. р-ну Івано-Фр. обл. — 22. 01. 1920, м. Болехів Івано-Фр. обл.) — письменниця, журналістка, громадська діячка. Дочка Івана Озаркевич, сестра Євгена Озаркевич. Отримала домашню освіту. Друкувалася від 1883 у ж. «Зоря», «ЛНВ», г. «Буковина», «Діло», «Промінь», «Неділя», «Каменярі». Засн. (1884) і чл. (до 1886) Товариства руських жінок у Станіславі (нині Івано-Франківськ). Писала укр., рос., польс., нім. та франц. мовами. Засн. феміністич. руху на Зх. Україні. Спільно з Оленою Пчілкою уклала альманах «Перший вінок» (1887), у якому вміщено твори Ганни Барвінок, Дніпрові Чайки, У. Кравченко, С. Окуневської, А. Павлик, К. Попович, М. Рошкевич, Лесі Українки, О. Франко та ін.; а також програмні публіцист. статті К. («Про рух жіночий в новітніх часах», «Про руське жіноцтво в Галичині в наших часах», «Замужня жінка середньої верстви», «Про первісну ціль Товариства руських жінок у Станіславі»). Організувала видавництво «Жіноча бібліотека» (1893–96), де видала зб. «Наша доля» (Стрий, 1893, вип. 1; Л., 1895, вип. 2; 1896, вип. 3), у яких порушено соц., екон. і культ.-осв. аспекти життя жінок; вміщено твори письменниць, переклади оповідань зарубіж. письменників, цикл фольклор. матеріалів «З уст народних», інформацію про літ. та сусп. життя. 1912 видала переклади «З наших боїв і змагань» Кароліни Светлої, «Синьобородий і Аріадна Моріса Метерлінка». Дебютувала оповіданням «Пані Шумінська» (пізніша назва — «Дух часу», 1883). Авторка зб. «Дух часу» (Л., 1898; 1990), «Казки» (Чц., 1904), «Ядзя і Катруся» і інші оповідання» (Л., 1904). Писала суспільно-психол. студії; еволюціонувала від реаліст.

образків з галиц. життя до символіст. поезій у прозі і неоромантич. обробок фольклор. зразків. У творах відобразила трагізм жін. долі, її залежність від станової моралі, реалістично показала два непримиренні світи — життя зuboжілого галиц. села і багатого панського двору. Пробудження почуття нар. самосвідомості — в оповіданні «Виборець» (1891). Піддавала критиці «бурж. інстинкти» ліберал. інтелігенції («Суддя», 1887), поетизувала духовне багатство і цілісність жін. та нар. характеру («Перша вчителька», 1900). К. розвивала традиції психологізму і соціологізму школи І. Франка, схильючись до етногр.-побут. змалювання характерів та обставин. На основі романтизації фольклорно-міфол. образів і мотивів нар. демонології створила твори: «Судильниці» (1894, ін. назва — «Відьма»), «Чортище» («Чудовище»), «Рожа» (обидва — 1898), «Простибіг» (об'єдн. у зб. «Казки», Чц., 1904). К. вдавалася до аналізу складних морал.-психол. настроїв, фіксувала світовідчуття «fin de siecle» (теми смерті, страху, сну-марення), відтворювала демонічність і фантазми суб'єктив. переживань. Захоплювалася експериментаторством у душі символізму і містицизму («Блудний метеор», «Омен»; обидва — 1899; «Психограми», «Руки», «Відцвітає»; усі — 1903). Писала також про події 1-ї світової війни («Кінь», «Полишений», «Свічка горить», усі — 1915; «На цвинтарі», «Каліка», обидва — 1916–17) — показала трагізм братовбивчої ворожби, страждання народу. У літ.-крит. і публіцист. виступах використовувала соц. підхід у вивченні сусп., нац. та освіт. становища жінки. Авторка літ.-крит. праць про проблеми реалізму, розвиток літ. і мист. течій та напрямів кін. 19 — поч. 20 ст. Цікавилася зх.-європ. (зокрема скандинав.) літ-рою (ст. «Про “Нору” Ібсена», 1900; «Август Стріндберг», 1901); аналізувала твори укр. письменників Д. Лук'яновича, М. Старицького; із симпатією писала про подорож до Наддніпрян. України та знайомство із І. Нечуєм-Левицьким.

Основні твори

Оповідання. Х., 1929; Вибрані твори. К., 1958; 1980; [Твори] // Укр. новелістика кін. XIX – поч. XX ст. К., 1989.

Рекомендована література

1. Першому українському борцеві за права жінки. Л., 1921;
2. Дучимінська О. Наталія Кобринська як феміністка. Коломия, 1934;
3. Возняк М. Як дійшло до першого жіночого альманаха. Л., 1937;
4. Лукіянович Д. Два документи до життєпису Наталії Озаркевич-Кобринської. Л., 1939;

5. Погребенник Ф. Три фотопортрети Наталії Кобринської // СіЧ. 1995. № 5/6; 2002. № 11.
6. Жовтуля І. Від літератури до фемінізму // Сучасність. *Т. І. Гундорова*

Бібліографічний опис:

Кобринська Наталія Іванівна / Т. І. Гундорова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-8894>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).